

EL TEMPS

Tots som africans

Tots pertanyem a l'Àfrica. Ho va dir sir Roland Oliver, reconegut estudiant de l'Àfrica negra. Avui ningú no disputa les arrels de la humanitat a la vall del Rift, a l'interior dels actuals estats de Kenya, Tanzània i Etiòpia, ni tampoc la connexió africana profunda de l'antic Egipte, bressol de civilització. Però sovint oblidem el nostre remot origen. Tenim al planeta sis mil milions de descendents d'aquells primers africans, i sembla que ens plaga condemnar a la misèria i l'abandó un continent sencer, al qual tant devem.

EL TEMPS ha volgut dedicar un dossier especial a l'Àfrica negra. No es tracta de reparar un greuge secular. Tampoc no pretén fer un memorial de tot allò que Àfrica ha donat al món, o de tot allò que el món ha pres a l'Àfrica, gràcies al saqueig i a la força de les armes. Altres esforços, en el terreny de la memòria històrica, s'hi encaminaran amb més bagatge i amb més eines acadèmiques.

La nostra revista, com a palestra d'actualitat, ha escollit l'any 1996 per fer un homenatge als nostres veïns del sud. L'any passat, per aquestes dates, vam publicar un especial amb el títol *Bòsnia, la vergonya d'Europa*. El mateix adjectiu que aplicàvem als Balcans podria fer-se extensiu, enguany, a l'Àfrica negra. La crisi dels Grans Llacs, esdevinguda molt a prop d'on els antropòlegs de la família Leakey van descobrir l'esglaó perdut entre els primats i els homínids, ens ha colpit la consciència —i ens ha fet pensar si realment pecàvem de negligència, en el nostre deure fraternal envers una part important de la comunitat humana.

Ningú no s'hauria estranyat si haguérem escollit un títol com *Àfrica, la vergonya del món* per al nostre número especial. Però ni el nostre mitjà és un òrgan de denúncia filantròpica, ni ens hauria semblat just reduir les realitats africanes a un simple objecte de commiseració.

Ens ha semblat més correcte abordar el coneixement d'Àfrica a partir de la seva diversitat política, social i cultural. I aquí sí que hem volgut compensar un error reiterat, que és el de parlar sempre de conflictes i mai d'harmonies, de desastres i no de fortunes.

El protagonisme d'Àfrica, en aquest any que acomiadem, ha deixat un saldo ben galdós. Les llargues columnes de refugiats hutus, desfilant vers no se sap on, i fugint del foc creuat de no se sap qui, han omplert les nostres pantalles. En EL TEMPS hem intentat recollir aquesta realitat concreta tan bé com hem sabut. Però en aquest dossier hem procurat anar un poc més enllà, a l'hora d'estudiar els motius i les implicacions de semblant catàstrofe humana. I hem

volgut ampliar els horitzons informatius, tot reflectint altres àfriques, que no són notícia perquè són bona notícia, o perquè fa tant de temps que són mala notícia, que ja no ens commouen.

En aquesta tasca hem rebut la valuosa col·laboració dels experts del Centre d'Estudis Africans, que durant molts anys han escollit la via més discreta, i segurament més sòlida: la de defugir els cataclismes mediàtics, per abraçar una àmplia gamma de situacions

que conviuen al continent negre. Amb el seu ajut hem elaborat les pàgines que teniu a les mans, que en el futur esperem completar i posar al dia, perquè sabem que les accions puntuals no són més que això: gotes en un bassal de mancances informatives.

En tots els conflictes recents, hem comprovat que les potències occidentals convertien els africans en conillets d'Índies de les seues armes, els seus interessos comercials i fins i tot el seu altruisme. Cal posar al descobert aquestes pràctiques. Però sobretot, cal que lluitem, com a mitjà de comunicació, contra la desinformació. Si volem ajudar els africans, abans que res, hem de parlar-ne. I hem de fer-ho amb equanimitat i capacitat d'anàlisi. ■

“Ens ha semblat correcte abordar el coneixement d'Àfrica a partir de la seva diversitat. Hem volgut compensar un error reiterat sobre l'Àfrica, que és el de parlar sempre de conflictes i mai d'harmonies, de desastres i no de fortunes.”